

versitetet angaaer, troer jeg blot at burde hen-
vise Enhver til at see, hvad der foregaaer,
for at haai kan erkjende, at der ikke blot virkes
for Dannelsen af Embedsmænd, og at Univer-
sitetet allermindest er en Examinens Anstalt for,
hvad der læres i de lærde Skoler eller i samme
Retning, hvorfra disse ere gaaede ud. Jeg
troer, at selv en Deel Medlemmer af dette
Thing, som ellers ikke kjende videre til de lærde
Skoler og Universitetet og det Liv, som føres
der, ville i de sidste Uger og Maaneder have
erfaret, at der drives ganske andre Ting ved
Universitetet; de ville ogsaa have erkjendt, og
det er vigtigt at lægge Mærke dertil, at for
at der kan være en til alle Punkter i de
store Kredse udbredt almindelig Dannelse, maa
der være en høiere Dannelse, som, fordi den
er høiere, ikke kan udbrede sig til saa Mange,
og hvis Udbredelse maa indskrænke sig til Færre,
og bevæge sig indenfor en snevrere Kreds;
men de skulde begge gjenstrænge hinanden.
Og det er meget stumpt at ville afmale, hvad
der skal gjøres for enhver Art Dannelse — at
ville afmale Betingelser efter Antallet af de Ind-
vider, til hvilke Dannelsen udbredes. Thi hvad
der foregaaer i snevret Kreds, gaaer ud til en
videre og virker altsaa der. Dette er allerede
antydnet af den Collega af mig, som før talte;
men jeg har troet, at jeg ogsaa burde sige det.
Jeg vilde ansee mig for aldeles ikke at kunne
indtage den Plads, som jeg her indtager i
dette Møstik, naar jeg ikke følte mig istand til
at føle i mit Sind paa eengang Kjærlighed til
den høiere videnskabelige Underviisning og den
aldeles folkelige Dannelse (hør! ja!).

Monrad: Det er kun et Par Ord, jeg
vilde tillade mig at bemærke. Det forholder
sig nemlig ikke saaledes, at man kan betragte
den af høifalig Kong Christian den Ottende
paatænkte Plan, som endnu bestaaende. At
den ikke er bleven iværksat, har sin Grund i
de kongelige Resolutioner, hvorved deels Aka-
demiet blev omdannet til et Gymnasium, deels
flere af Akademiets daværende Lærere fik deres
Afsted. Jeg troer saaledes, at vi kun have at
holde os til Statutterne for Sorø Akademie
og de kongelige Resolutioner, hvorved disse
have undergaaet forskjellige Forandringer. Jeg
troer — og det er naturligt, at jeg troer det,

da jeg selv tog den afgjørende Beslutning i
denne Henseende — jeg troer, at det var rigt-
tigt, at denne Plan ikke kom til Udførelse.
Jeg skal aldeles ikke gaae her ind paa at un-
dersøge, hvorvidt der ligger gode og funde
Tanker til Grund for denne Plan. Jeg til-
staaer, at jeg føler mig tiltrukket af adskillige
af de Tanker, som have fremkaldt Planen;
men jeg troer dog paa den anden Side, at
disse Tanker ikke behøve at finde deres Legem-
liggjørelse i en særskilt Anstalt, i et særskilt
Akademie, men at de skulle finde deres Legem-
liggjørelse i hele den lærde Underviisning, og
altsaa ved de lærde Skoler. Det er Hoved-
grunden, hvorfor jeg troer, at det vilde være
urigtigt, at man indskrænkede sig til Oprettel-
sen af en Anstalt, som dog i Hovedsagen
— og det er Noget, som jeg veed fra Mand,
som have haft det Allermeste med denne Plans
Udførelse at gjøre — som dog, siger jeg, i
Hovedsagen gif ud paa, at skulle danne
Embedsmænd, medens de øvrige Planer inde-
holdt kun en Tilfætning, som man dog ikke
antog vilde have nogen stor eller væsentlig
Betydning i det virkelige Liv. Hvad det fore-
liggende Spørgsmaal angaaer, da skal jeg be-
mærke, at det forekommer mig, at man meget
godt kan stemme for Komiteens Forslag, skjøndt
jeg iøvrigt ikke lægger særlig Vægt paa, om
man stemmer for det One eller det Andet. Jeg
mener nemlig, at man ikke skal lade et saadant
extraordinært Bidrag hvile paa en enkelt be-
stemt Stiftelse, saaledes at der vindes en Art
Hævd til at vedblive at lægge den paa samme
Stiftelse. Jeg finder det hensigtsmæssigt, at
vi skifte saaledes, at dersom det lærde Skole-
væsen skulde trænge til Tilskud i næste Aar,
saa tage vi det fra Sorø, medens vi iaar tage
det fra Communitetet. Derved forebygge vi,
at det ikke vinder Hævd paa at lægge Byrden
slebne paa en enkelt Stiftelse. Fra den
Side betragter jeg Forholdet. Iøvrigt maa
jeg aldeles tiltræde de Dittringer, som her ere
faldne om den nære Forbindelse, som der er
mellem den høiere og lavere Underviisning,
skjøndt man dog vist heller ingenlunde maa
oversee, at mange Poster ved Universitetet,
naar man tager Hensyn til det Brug, som
gjøres af dem, væsentlig ere at betragte som